

KİRLİ ÇEVRE ORTAMINDA YETİŞTİRİLEN KOYUNLARDA BAZI KAN DEĞERLERİ

M.S.ÖZYURT* & H.DAYIOĐLU* &
A.YAMIK** & İ.Ö.ERTÜRK***

Özet

Bu çalışmada iki farklı bölgede bulunan yaş, ırk ve yetiştirme özellikleri benzer olan dağlıç ırkı koyunların kan özellikleri karşılaştırılmıştır. Yođun kirlilik bölgesinde yetiştirilen koyunların lökosit, lenfosit değerleri çok önemli (P-0.01) ölçüde yüksek bulunurken eritrosit ve hemoglobin miktar ve indekslerinde istatistik önem sınırına ulaşmayan fakat % 8 ile % 79'lara varan düşük değerler tespit edilmiştir.

Çevre kirliliğinin koyunların kan kimyasında önemli ve olumsuz değişimlere sebep olduğu belirlenmiştir.

1. Giriş

Günümüzde Yerkürede çevre kirliliği ve tahribatı canlı türlerinin hayatiyetlerini tehdit eder bir konuma getirilmiştir. Her yıl on bir milyon hektar orman yok olmakta, orman alanlarının çoğu düşük kaliteli tarım arazisine dönüştürülmektedir. Her yıl altı milyon hektar verimli kırsal tarım arazisi çölleşmektedir. Fosil yakıtların havadaki CO₂ konsantrasyonunu artırmasıyla global ısınmanın sonucu yerkürede "sera etkisi" yaşanmaktadır. Bunun tabii sonucu olarak deniz seviyesinin artışı ile kıyı kara alanlarının kaybı, tarım alanlarının kötüleşmesi sonucu ekonomik zararlar yaşanmaktadır. Çeşitli sanayi gazları ozan kalkanını eritme tehlikesi her geçen gün giderek artmaktadır. Bunun sonucu insan ve hayvanlarda çeşitli kanser vakalarının yaygınlaşması, kara ve su hayatında besin zincirinin kesilmesi tehlikesi oluşmaktadır. Sanayi ve Tarım; insan ve insan gıdası olabilecek bitki ve hayvansal ürünlere ve yer altı suyuna temizlenmesi mümkün olmayan kirleticileri yüklemektedir.

Anahtar Kelimeler : Hava kirliliđi, koyun, lökosit, lenfosit, eritrosit indeksleri, hemoglobin.